

ŞİDDET¹

Prof.Dr.Mehmet Zeki Aydın ²

Hocam şiddet ne demektir?

Şiddet kelimesi, genel anlamda insanları yıldırma amaçlı yapılanları ifade etmekte kullanılmaktadır. Bir başka deyişle şiddet, bir kişiyi hırpalamaya yönelik yoğun bir öfke gösterisidir.

İnsandaki şiddet duygusuyla ilgili ne söylemek istersiniz?

Eğitim açısından şiddet duygusu ile şiddet davranışı arasındaki farkı ortaya koymak gerekir. Öfke veya düşmanlık duygusunun yoğun ve yıkıcı bir biçimde somutlaşmış şekline yani davranış olarak ortaya çıkmış hâline şiddet davranışı diyoruz. Oyuncak yüzünden kapışan iki ufak çocuğun birbirine vurması, yetişkin birinin bir başkasını dövmesi, öldürmesi şiddet davranışıdır. Şiddet duygusu ise, duyulması engellenemeyen, ancak kontrol altına alınıp davranış hâline gelmemiş öfke duygusudur.

Çocuğunuzun duygularıyla davranışlarını birbirinden ayırarak onun kişilik kavramını geliştirmesine yardımcı olabilirsiniz. Örneğin, hepimiz zaman zaman birini dövmek, bizi çileden çıkaran birini öldürmek duygusunu yaşarız. Ancak, aramızda bunu davranış biçimine getirenler, yalnızca duygularını kontrol edemeyenlerdir. Anneler babalar, zaman zaman çocuklarını dövme duygusuna kapılırlar. Bu duyguyu engelleyemedikleri için de, kendilerini kötü anne olmakla suçlayarak eziklik duyarlar. Oysa bu duyguya kapılmak çok doğaldır, doğal olmayan, bu duyguyu davranışa dönüştürmektir.

Şiddet duygusuyla şiddet davranışını nasıl ayırabiliriz?

Çocuklar da şiddet duygusunu yaşarlar ve bu da çok doğaldır. Çocuklarımızı şiddet duygusunun olumsuz etkilerinden ve sonuçlarından arıtmak için, onların bu duygularını önlemeye çalışmayın. Böyle yaparsanız çocuğun şiddet duygusunu bir potansiyel olarak içine gömmesine ve patlamak için fırsat kollayan bir yanardağ alevi hâline gelmesine yol açarsınız. Çocuğunuza, şefkat, sevgi, içtenlik, dostluk duygularını aşılıp, şiddetin olumsuz yanlarını dengeleyebilirsiniz. Her şeyden önce unutmamalısınız ki, şiddet davranışları doğuştan var olan bir duygu değil, öğrenilen bir şeydir. Şiddet duygusuna kapılan bütün çocuklar ve yetişkinler, bunları kendi anne babalarından öğrenmişlerdir. Hiç kuşkusuz, kimse çocuğunu karşısına alıp

---

¹ Bu yazı, "Şiddet" **Genç Bilge**, İstanbul 2008, yıl:2, sayı:, ss..'de yayımlanmıştır.

² www.mehmetzekiaydin.com Email:kitap@mehmetzekiaydin.com

da ona şiddet duygusu aşlamaya çalışmaz. Ne var ki, çocuklar şiddet duygusunu ve davranışlarını anne babalarına bakarak öğrenirler. Sürekli olarak şiddet hareketleri yapan, dövüşen, vuran kıran anne babaların çocukları da ister istemez önlerindeki modeli taklit edecekler ve onlar gibi olacaklardır. Arada bir sınırlarını kontrol edemeyen anne veya baba, şiddet hareketine yönelebilir. Ama bunun sık sık tekrarlanması çocuğu olumsuz yönde etkiler.

Çocuğunuzun şiddet duygusuna kapılmasını önleyemezsiniz. Çünkü duyguların doğuşu kontrol altına alınamaz. Ancak, çocuğun şiddet davranışlarını engelleyebilirsiniz ve yapmanız gereken de budur. Arkadaşına vuran çocuğa "vurma!" demek yetmez. Siz ilgilenmediğiniz bir anda, o yine vuracak; o anı kollamakla geçirdiği sürece de şiddet duygusu kökleştirecektir. Çocuğun bu duyguyu yüklenmesine çalışın. Çocuğunuzun kardeşiyle dövüşmesini engellemek istiyorsanız, onun duygularını anlayışla karşıladığınızı belirtin ve bu yolla boşalım sağlayın. Çocuğa, "Kardeşine çok öfkeli olduğunu anlıyorum. İçinden onu bir güzel dövmek geliyor. Ama onu döveceğine, kum torbana ya da bir başka oyuncuğa veya "şamar oğlanı" diye adlandırdığımız bebeğe vursan daha iyi olmaz mı?

Şiddet konusunda çocuklara neler tavsiye edersiniz?

Bu konuda anne babaları ilgilendiren iki noktayı açıklamak gerekir: Birincisi silahlar, ikincisi de şiddet ve korku olaylarını konu edinen sinema ve televizyon filmleri, kitaplar, resimli romanlar, vb. Şunu hemen belirtmek gerekir ki, evde hiçbir zaman silah bulundurulmamalıdır. Üzerlerinde silah taşıyanlar da evlerinde silah bulunduranlar da hep kendilerini koruma gerekçesini öne sürerler, Oysa evde silah bulunması, ev halkının güvenliğini korumaktan çok, günün birinde isteyerek ya da istemeyerek kan dökülmesine neden olur. Silahla oynarken kaza ile kendilerini, kardeşlerini, anne babalarını vuran çocuklar az mıdır? Az sonra unutulup gidecek bir karı koca tartışması evde silah olmasının getireceği kışkırtma ile kanlı bir sona varabilir. Korunma gerekçesini bir yana atıp zorunlu hâller dışında, evde silah bulundurmaktan kesinlikle kaçınılmalıdır.